

KONFERENCJA KADROWO-PŁACOWA 4 GRUDNIA 2023

E-doręczenia nowy obowiązek – jak się przygotować?

r.pr. Patrycja Grebla-Tarasek

Doręczenia elektroniczne – czym jest?

Doręczenie elektroniczne to proces przesyłania i otrzymywania dokumentów, informacji lub wiadomości za pomocą elektronicznych środków komunikacji. Oznacza to, że dokumenty są przekazywane w formie elektroniczne.

Elektroniczny odpowiednik listu poleconego

Cechy doręczenia elektronicznego:

- Szybkość
- Łatwa dostępność
- Oszczędność czasu
- Mniejsze koszty

Podstawowe definicje

- **Adres do doręczeń elektronicznych** - adresu elektronicznego podmiotu korzystającego z publicznej usługi rejestrowanego doręczenia elektronicznego lub publicznej usługi hybrydowej albo z kwalifikowanej usługi rejestrowanego doręczenia elektronicznego, umożliwiający jednoznaczną identyfikację nadawcy lub adresata danych przesyłanych w ramach tych usług. Oznaczenie systemu teleinformatycznego.
- **Dokument elektroniczny** – każda treść przechowywana w postaci elektronicznej, w szczególności tekst lub nagranie dźwiękowe, wizualne lub audiowizualne.
- **Kwalifikowana usługa rejestrowanego doręczenia elektronicznego** - usługa umożliwiającą przesłanie danych między stronami trzecimi drogą elektroniczną i zapewniającą dowody związane z posługiwaniem się przesyłanymi danymi, w tym dowód wysłania i otrzymania danych, oraz chroniącą przesyłane dane przed ryzykiem utraty, kradzieży, uszkodzenia lub jakiegokolwiek nieupoważnionej zmiany

Podstawowe definicje

- **Operator wyznaczony** – obecnie do 2025 r. Poczta Polska S.A. Wybierany na okres 10 lat przez Prezesa UKE
- **Podmiot niepubliczny** – osoby fizyczne, jednostki organizacyjne nie posiadające osobowości prawnej, którym przepisy prawa przyznają zdolność prawną
- **Podmiot publiczny** - analogicznie do katalogu podmiotów uznawanych za zamawiających publicznych na gruncie prawa zamówień publicznych, jednostka sektora finansów publicznych (art. 9 ustawy o finansach publicznych)
- **Publiczna usługa hybrydowa** - elektroniczna przesyłka pochodząca z podmiotu publicznego, która zostanie w ramach usługi operatora wyznaczonego (Poczty Polskiej) wydrukowana, zakopertowana i przekazana tradycyjną pocztą poleconą do odbiorcy, który nie ma możliwości odebrać jej w formie elektronicznej.
- **Publiczna usługa rejestrowanego doręczenia elektronicznego** - usługa operatora wyznaczonego polegająca na przekazaniu danych drogą elektroniczną między nadawcą a odbiorą przy zapewnieniu określonych wymagań
- **Skrzynka doręczeń** – narzędzie umożliwiające wysyłanie, odbieranie i przechowywanie danych w ramach publicznej usługi rejestrowanego doręczenia elektronicznego oraz usługi hybrydowej

Doręczenia i wymiana informacji wyłączone spod regulacji – art. 3

Ustawy nie stosuje się do:

1. doręczania korespondencji:
 - a) zawierającej informacje niejawne,
 - b) w postępowaniu o udzielenie zamówienia publicznego oraz w konkursie prowadzonych na podstawie ustawy Prawo zamówień publicznych,
 - c) w postępowaniu o zawarcie umowy koncesji prowadzonym na podstawie ustawy z dnia 21 października 2016 r. o umowie koncesji na roboty budowlane lub usługi,
 - d) jeżeli przepisy odrębne przewidują wnoszenie lub doręczanie korespondencji z wykorzystaniem innych niż adres do doręczeń elektronicznych rozwiązań techniczno - organizacyjnych, w szczególności na konta w systemach teleinformatycznych obsługujących postępowania sądowe lub do repozytoriów dokumentów;
2. wymiany danych z systemami teleinformatycznymi za pomocą usług sieciowych.

Wyłączenie stosowania PURDE oraz PUH – art. 6

1. Wniosek podmiotu uprawnionego – doręczenie oryginału dokumentu pierwotnie sporządzonego w postaci papierowej. Usługa doręczenia elektronicznego nie stanowi obowiązku po stronie obywatela
2. Brak możliwości sporządzenia i przekazania dokumentu w postaci elektronicznej*
3. Brak możliwości wykorzystania publicznej usługi hybrydowej wynikający z przepisów odrębnych*
4. Konieczność doręczenia niepodlegającego przekształceniu dokumentu utrwalonego w postaci innej niż elektroniczna lub rzeczy*
5. Ważny interes publiczny* (w szczególności powołanie się przez organ na: bezpieczeństwo państwa, obronność lub porządek publiczny)
6. Ograniczenie techniczno – organizacyjne wynikające z objętości korespondencji oraz inne przyczyny mające charakter techniczny* np. objętość dokumentu przekracza 98 kartek, plik jest zabezpieczony hasłem

UWAGA: Istnienie przesłanek z (*) ocenia nadawca

Obowiązek posiadania adresu do doręczeń elektronicznych – art. 8

- Nałożenie na podmioty publiczne ogólnego obowiązku posiadania adresu do doręczeń wpisanego do bazy adresów elektronicznych – podmiot publiczny jest obowiązany do posiadania adresu do doręczeń elektronicznych, powiązanego z publiczną usługą rejestrowanego doręczenia elektronicznego
- Wpis na wniosek lub z urzędu
- Dokonywany bezterminowo w przypadku podmiotów publicznych
- Dla samorządów obowiązek ten istnieje **od 30.12.2023 r.** (zgodnie z komunikatem MC). **Termin może zostać jeszcze przedłużony**
- Co w sytuacji gdy podmiot publiczny nie założy adresu do doręczeń elektronicznych? → ustawa nie przewiduje sankcji za brak ADE
- **Prymat doręczeń elektronicznych między podmiotami publicznymi – art. 8 ust. 4 ustawy o doręczeniach elektronicznych**
- Podmiot publiczny zobowiązany jest do bieżącej obsługi adresu do doręczeń elektronicznych

Terminy wdrożenia dla przedsiębiorców

Podmioty niepubliczne wpisywane do Krajowego Rejestru Sądowego (KRS) od 30 grudnia 2023 roku. (art. 9 ust. 1 pkt 1 – 8, art. 155 ust. 10 oraz art. 166 pkt 5 ustawy).	Od 30.12.2023 r.
Podmioty niepubliczne wpisane do KRS przed 30 grudnia 2023 roku (art. 151 ust. 1).	Od 30.03.2024 r.
Podmioty niepubliczne składające wniosek o wpis do Centralnej Ewidencji i Informacji o Działalności Gospodarczej (CEIDG) po 31 grudnia 2023 roku (art. 152 ust. 1 ustawy).	Od 01.01.2024 r.
Podmioty niepubliczne wpisane do CEIDG do 31 stycznia 2023 roku , jeśli zmieniają coś w CEIDG od 30 września 2025 roku do 30 września 2026 roku (art. 152 ust. 2 ustawy).	
Podmioty niepubliczne wpisane do CEIDG przed 31 grudnia 2023 roku , jeśli nie zmieniły nic w CEIDG od 30 września 2025 roku do dnia 30 września 2026 roku (art. 152 ust. 3 ustawy).	Od 01.10.2026 r.

Inne podmioty zobowiązane do posiadania adresu do doręczeń elektronicznych – art. 9

1. adwokat wykonujący zawód;
2. radca prawny wykonujący zawód;
3. doradca podatkowy wykonujący zawód;
4. doradca restrukturyzacyjny wykonujący zawód;
5. rzecznik patentowy wykonujący zawód;
6. notariusz wykonujący zawód;
7. radca Prokuratorii Generalnej Rzeczypospolitej Polskiej wykonujący czynności służbowe;
8. Podmiot niepubliczny wpisany do rejestru przedsiębiorców KRS;
9. Podmiot niepubliczny wpisany do CEIDG

Osoby fizyczne a adres do doręczeń elektronicznych

- Podmioty niepubliczne (osoby fizyczne albo podmioty niepubliczne niebędące osobami fizycznymi) inne niż te wskazane w art. 9 ust. 1 **mogą posiadać** adres do doręczeń elektronicznych
- Posiadanie adresu do doręczeń elektronicznych wpisanego do bazy adresów elektronicznych przez podmioty niepubliczne powoduje konsekwencje prawne w postaci obligatoryjnego doręczania tym podmiotom korespondencji drogą elektroniczną przez podmioty publiczne
- Adres prywatny a adres do działalności zawodowej
- Pytanie: Czy osoba fizyczna może mieć więcej niż jeden adres do doręczeń elektronicznych?
- Pytanie: Jak postępować w sytuacji gdy osoba fizyczna ma adres do doręczeń elektronicznych służbowy i prywatny? Na który wysyłać? Czy możliwa jest omyłka w tym zakresie? Jak rozróżnić skrzynki ADE?

Termin na wdrożenie publicznej usługi hybrydowej dla samorządów

Jednostki samorządu terytorialnego i ich związki oraz związki metropolitalne oraz samorządowe zakłady budżetowe są obowiązane stosować przepisy ustawy w zakresie doręczania korespondencji z wykorzystaniem publicznej usługi rejestrowanego doręczenia elektronicznego od dnia określonego w komunikacie wydanym na podstawie ust. 10 (tj. od 30 grudnia 2023 r.), **a w zakresie doręczania korespondencji z wykorzystaniem publicznej usługi hybrydowej od dnia 1 października 2029 r.**

Pytanie: Czy do publicznej usługi hybrydowej można przystąpić wcześniej?

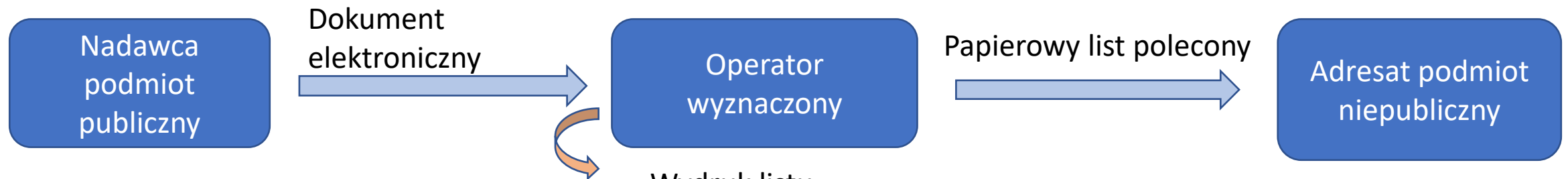
Przesłanki doręczenia w trybie PUH

Podmiot publiczny ma obowiązek doręczyć korespondencję wymagającą uzyskania potwierdzenia jej nadania lub odbioru z wykorzystaniem publicznej usługi hybrydowej w przypadku:

1. braku możliwości doręczenia korespondencji na adres do doręczeń elektronicznych,
2. gdy posiada on wiedzę, że osoba fizyczna posiadająca adres do doręczeń elektronicznych została pozbawiona wolności (areszt wojskowy, areszt śledczy, areszt za wykroczenia, tymczasowe aresztowanie, umieszczenie w zakładzie psychiatrycznym).

Publiczna usługa hybrydowa

- Nadawcą może być **tylko podmiot publiczny**
- Przyjęcie dokumentu elektronicznego od podmiotu publicznego i przekształcenie w przesyłkę listową poprzez automatyczne wydrukowanie i kopertowanie, a następnie przemieszczenie w obrocie pocztowym i doręczenie do adresata w formie papierowej.
- Usługa hybrydowa daje takie samo bezpieczeństwo jak usługa elektroniczna:
 - Zapewnia tajemnice korespondencji – jest drukowana i kopertowana automatycznie
 - Potwierdza tożsamość nadawcy
 - Daje wiarygodną informację o tym jak doręczono wiadomość

Negatywne przesłanki przekształcenia dokumentu elektronicznego w list

Operator wyznaczony nie przekształca dokumentu elektronicznego w przesyłkę listową, jeżeli:

1. dokument nie może zostać przekształcony na postać papierową ze względu na formę, w szczególności w przypadku, gdy jest nagraniem dźwiękowym lub audiowizualnym, grafiką 3D, bazą danych, oprogramowaniem;
 2. ze względu na inne przyczyny po przekształceniu nie można byłoby w pełni zapoznać się z treścią dokumentu.
- W przypadku gdy dokument elektroniczny nie podlega przekształceniu, operator wyznaczony niezwłocznie wysyła na adres do doręczeń elektronicznych nadawcy informację o braku możliwości przekształcenia.

Obowiązek świadczenia PURDE

- Do świadczenia publicznej usługi rejestrowanego doręczenia elektronicznego jest obowiązany operator wyznaczony
- Publiczna usługa rejestrowanego doręczenia elektronicznego powinna być świadczona zgodnie ze Standardem oraz po przystępnych cenach
- Cztery tryby wysyłki do adresata:
 1. Podstawowy
 2. Zgoda adresata
 3. Zgoda podpisana
 4. Inne
- Domyślnie dla przesyłek do i z podmiotów publicznych ustawiony jest tryb podstawowy

Pytanie: Czy na świadczenie usługi PURDE należy przeprowadzić przetarg?

Pytanie: Czy należy zawrzeć odrębną umowę z operatorem wyznaczonym?

Pytanie: Jak przetwarzane są dane osobowe w przypadku usługi PURDE? Czy należy zawierać z operatorem wyznaczonym klauzulę dotyczącą przetwarzania tych danych?

Odpłatność za PURDE

- Odfatne jest przesyłanie korespondencji między podmiotami niepublicznymi
- Odfatne jest przesyłanie korespondencji przez podmiot publiczny do podmiotu niepublicznego
- Bezpłatne jest przesyłanie korespondencji pomiędzy podmiotami publicznymi
- Bezpłatna jest przesyłanie korespondencji przez podmiot niepubliczny do podmiotu publicznego

Rozliczenia za usługę z operatorem wyznaczonym → faktura VAT

Pytanie: W przypadku jednostki organizacyjnej samorządu terytorialnego na jaki NIP należy wystawić fakturę?
Na NIP samorządu czy też na NIP jednostki organizacyjnej?

Obowiązek udostępnienia skrzynki do doręczeń

- Przesyłanie korespondencji za pomocą publicznej usługi rejestrowanego doręczenia elektronicznego wymaga użycia skrzynki doręczeń.
- Operator wyznaczony udostępnia podmiotom publicznym oraz podmiotom niepublicznym korzystającym z publicznej usługi rejestrowanego doręczenia elektronicznego skrzynki doręczeń,
- Operator ma obowiązek:
 1. zapewnić gwarantowaną dostępność skrzynki doręczeń;
 2. zapewnić gwarantowaną pojemność skrzynek doręczeń dla podmiotów publicznych i podmiotów niepublicznych z podziałem na korespondencję prowadzoną z podmiotami publicznymi i podmiotami niepublicznymi;
 3. przechowywać wysłane i odebrane dane w ramach gwarantowanej pojemności skrzynki doręczeń.
- Operator wyznaczony, świadcząc publiczną usługę rejestrowanego doręczenia elektronicznego, zapewnia system teleinformatyczny, w którym udostępniane są skrzynki doręczeń.

Dowody wysłania i otrzymania

- Operator wyznaczony wystawia dowody wysłania i otrzymania
- Dowód wysłania wystawiany po skutecznym nadaniu korespondencji
- Dowód wysłania sporządzany w formacie XML
- Elementy dowodu wysłania (informacja, że potwierdzenie wysłania stanowi dowód zgodnie z ustawą, dane nadawcy, dane adresata, data nadania, dane zapewniające integralność z przesyłką, identyfikator dowodu, oznaczenie usługi, która zrealizowała wysyłkę)
- Dowód otrzymania wystawiany po skutecznym doręczeniu korespondencji
- Elementy dowodu otrzymania
- Dowód otrzymania sporządzany w formacie XML oraz w PDF z pieczęcią elektroniczną
- Dowody wysłania oraz otrzymania stanowią niezwykle istotne dokumenty elektroniczne w ocenie prawidłowości zastosowanego doręczenia między podmiotami. **Potwierdzają one skuteczność prawną doręczenia korespondencji we wskazanej dacie.**

Skutki prawne wpisu adresu do doręczeń elektronicznych do bazy adresów elektronicznych

- **Wpis** adresu do doręczeń elektronicznych do bazy adresów elektronicznych **jest równoznaczny z żądaniem doręczania korespondencji przez podmioty publiczne na ten adres**
- Skutek zarówno dla podmiotów publicznych jak i podmiotów niepublicznych
- Nie można cofnąć, zawiesić albo zrezygnować z żądania doręczania korespondencji przez podmioty publiczne na adres do doręczeń elektronicznych wpisany do bazy adresów elektronicznych
- Podmioty niepubliczne mogą jednak, co do zasady, zrezygnować z adresu do doręczeń elektronicznych wpisanego do bazy adresów elektronicznych, co skutkuje jego wykreśleniem z tej bazy
- Obowiązek poinformowania o konsekwencjach wpisu

Adres do e-doręczeń

- To adres doręczeń elektronicznych (ADE) nadawany użytkownikowi e-Doręczeń
- **Adres do e-doręczeń ≠ Adres email**
- Właściwości adresu do e-Doręczeń:
 - jest indywidualny – przypisany do danego użytkownika,
 - umożliwia jednoznaczną identyfikację nadawcy i adresata,
 - nie może zmienić właściciela.
- Każdy adres do e-Doręczeń jest wpisany do Bazy Adresów Elektronicznych
- Jak zbudowany jest adres?
- Przykładowy adres: AE:PL-12345-67890-ABCDE-12
- Pytanie: Skąd będę wiedzieć jaki jest adres do doręczeń elektronicznych? Czy osoba fizyczna poda mi w formularzu adres?

Sposób utworzenia adresu do doręczeń

- Warunek determinujący przystąpienie do korzystania z publicznej usługi rejestrowanego doręczenia elektronicznego
- Utworzenie następuje:
 - na podstawie wniosku
 - automatycznie – poprzez aktualizację wpisu dotyczącego podmiotu gospodarczego wpisanego do KRS albo do CEIDG lub wystąpienie z wnioskiem o wpis w ww. rejestrach państwowych
- Utworzenie adresu jest możliwe na pomocą portalu .gov.pl jest możliwe od 5.10.2021
- Konieczność aktywacji skrzynki e-Doręczeń
- Utworzenie adresu do doręczeń elektronicznych a aktywacja skrzynki – czyli jak założyć adres a z niego nie korzystać do czasu zaistnienia obowiązku

Utworzenie adresu do doręczeń

- Tworzony na wniosek przez Ministra Cyfryzacji
- Elementy wniosku o utworzenie adresu do doręczeń elektronicznych: nazwa podmiotu, REGON, NIP, KRS, adres siedziby, adres do korespondencji, imię i nazwisko administratora skrzynki do doręczeń wraz z numerem PESEL)
- Dodatkowy element wniosku o utworzenie adresu dla podmiotów publicznych – kwalifikowana pieczęć elektroniczna, kwalifikowany podpis elektroniczny, podpis zaufany lub podpis osobisty
- Wniosek nie spełnia wymagań → wyznaczenie terminu minimum 7-dniowego na uzupełnienie braku
- **UWAGA:** Przed przystąpieniem do składania wniosku o utworzenie adresu do doręczeń elektronicznych powiązanego z publiczną usługą rejestrowanego doręczenia elektronicznego oraz przyporządkowanie do niego skrzynki doręczeń należy wyznaczyć **administratora skrzynki doręczeń**. Wyznaczenie administratora powinno nastąpić w sposób przyjęty w jednostce samorządu terytorialnego np. w drodze zarządzenia wójta gminy. W innych jednostkach administrator winien posiadać stosowne pełnomocnictwo.

Administrator skrzynki doręczeń

- Podmiot publiczny ma obowiązek wyznaczenia administratora skrzynki do doręczeń
- Do zadań administratora należy aktywacja skrzynki do doręczeń oraz zarządzanie skrzynką

Zarządzanie skrzynką doręczeń to:

1. dokonywanie na skrzynce doręczeń następujących operacji:

- a) wysyłania i odbierania korespondencji,
- b) zarządzania korespondencją zgromadzoną w skrzynce doręczeń, w tym wprowadzania reguł definiowania przekazywania korespondencji do innych systemów teleinformatycznych w sposób automatyczny,
- c) konfigurowania skrzynki doręczeń;

2. wskazywanie osób fizycznych upoważnionych do dokonywania na skrzynce doręczeń operacji

Pytanie: Czy skrzynka do doręczeń może mieć wielu administratorów?

Pytanie: Kogo wyznaczyć na administratora skrzynki do doręczeń?

Baza adresów elektronicznych

- Prowadzona przez ministra właściwego ds. informatyzacji
- Minister ma zapewnić samą bazę jak i jej rozwój
- System teleinformatyczny
- Baza jest rejestrem publicznym
- W bazie adresów elektronicznych gromadzone są wszystkie adresy do doręczeń elektronicznych
- Baza ma ułatwić wyszukiwanie adresów
- Wpis adresu do doręczeń elektronicznych do bazy adresów elektronicznych wywołuje skutek przesyłania korespondencji przez podmioty publiczne tylko w postaci elektronicznej

Dane przetwarzane w BAE

- nazwę lub firmę, pod którą podmiot działa, a w przypadku komornika sądowego - jego imię i nazwisko oraz tytuł,
- numer identyfikacyjny REGON,
- numer identyfikacji podatkowej (NIP),
- numer KRS, jeżeli został nadany,
- siedzibę i adres,
- adres do korespondencji,
- adres do doręczeń elektronicznych,
- datę wpisania adresu do doręczeń elektronicznych do bazy adresów elektronicznych,
- datę wykreślenia adresu do doręczeń elektronicznych z bazy adresów elektronicznych,
- imię i nazwisko administratora skrzynki doręczeń, jego adres poczty elektronicznej oraz numer PESEL

Pytanie: Kto może zobaczyć dane w bazie adresów elektronicznych? → Tylko podmioty publiczne mogą znaleźć osobisty ADE, obywatele i firmy nie mają wglądu w takie dane. Dane firmy są widoczne dla wszystkich użytkowników podobnie jak dane podmiotów publicznych

Zasada wpisu do BAE

- Do bazy adresów elektronicznych wpisuje się jeden adres do doręczeń elektronicznych dla jednego podmiotu
- Adresy do doręczeń elektronicznych:
 - biznesowe (gospodarcze)
 - zawodowe (służbowe)
 - osobiste (prywatne)
- Możliwość wpisania do bazy więcej niż jednego adresu do doręczeń elektronicznych dla jednego podmiotu publicznego np. różne adresy dla różnych wydziałów
- Obowiązek wskazania głównego adresu do doręczeń (kancelaria ogólna)

Skutki prawne wpisu

- Wpis do bazy adresów elektronicznych stanowi czynność materialno-techniczną i wywołuje skutki prawne od dnia jej dokonania
- Domniemanie prawdziwości wpisu danych
- Ciężar udowodnienia, że dane nie są prawdziwe spoczywa na zainteresowanym podmiocie, który musi wykazać odmiennność danych zgromadzonych w bazie
- Prostowanie z urzędu oczywistych błędów lub niezgodności między danymi w BAE a dokumentami lub informacjami na podstawie których dokonano wpisu
- Usunięcie zmienionych lub wykreślonych danych następuje po 12 miesiącach. Należy przyjmować, że termin ten liczony powinien być od dnia dokonania czynności przez ministra właściwego do spraw informatyzacji.

Skutki prawne wpisu do BAE

- Wpis adresu do doręczeń elektronicznych do BAE jest dobrowolny w stosunku do osób fizycznych, a w konsekwencji istnieje możliwość rezygnacji z ujawnienia adresu do doręczeń elektronicznych w tej bazie
- **Wpis adresu do doręczeń elektronicznych do BAE jest równoznaczny z żądaniem doręczania korespondencji nadanej przez podmioty publiczne na ten adres.**
- Wpis do BAE wywołuje skutki prawne od dnia jego dokonania – od tego momentu korespondencja będzie co do zasady wysyłana na adres do doręczeń elektronicznych. Należy pamiętać o regularnym logowaniu się do skrzynki doręczeń.
- Wpis do BAE nie wyłącza możliwości kierowania przez podmiot niepubliczny do podmiotu publicznego pism w postaci papierowej
- Wpis adresu do doręczeń elektronicznych do BAE jest obowiązkowy dla podmiotów publicznych.

E-doręczenia a ePUAP

- Skrzynka e-Doręczeń docelowo zastąpi korespondencję przez ePUAP. Pozostałe usługi ePUAP będą stopniowo zastępowane w ramach innych projektów.
- Doręczenie korespondencji nadanej przez podmiot publiczny posiadający elektroniczną skrzynkę podawczą w ePUAP do innego podmiotu publicznego posiadającego elektroniczną skrzynkę podawczą w ePUAP jest równoważne w skutkach prawnych z doręczeniem przy wykorzystaniu publicznej usługi rejestrowanego doręczenia elektronicznego **do dnia 30 września 2029 r.**
- Doręczenie korespondencji nadanej przez osobę fizyczną z konta na ePUAP do podmiotu publicznego na skrzynkę w ePUAP jest równoznaczne z doręczeniem przy wykorzystaniu PURDE

Dziękuję za uwagę!

Verte Centrum Szkoleń

ul. Mieszczańska 29/13
50-201 Wrocław

☎ 71 321 56 41

✉ biuro@centrumverte.pl

🌐 www.centrumverte.pl

